

Innholdsfortegnelse

1.	Innkome innspill til høring og offentlig ettersyn	3
1.1.	<i>Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) (19.9.2024)</i>	3
1.2.	<i>Kommunedelsutvalg for Badderen og Sørstraumen (21.10.2024).....</i>	4
1.3.	<i>Kommunedelsutvalget i Kjækan og Kvæningsbotn (30.10.2024)</i>	5
1.4.	<i>Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (30.10.2024)</i>	6
1.5.	<i>Kvæningen Arbeiderparti (31.10.2024).....</i>	7
1.6.	<i>Sametinget (31.10.2024).....</i>	9
1.7.	<i>Mattilsynet (31.10.2024)</i>	10
1.8.	<i>Statens vegvesen (1.11.2024)</i>	12
1.9.	<i>Troms fylkeskommune (3.11.2024).....</i>	14
1.10.	<i>Statsforvalteren i Troms og Finnmark (11.11.2024)</i>	22

1. Innkomne innspill til høring og offentlig ettersyn

Kommunedelplan for næring, utvikling og teknisk 2024-2036 ble i sak 24/74 vedtatt sendt ut på høring og offentlig ettersyn i møte i formannskapet den 11.9.2024.

Planen ble sendt ut på høring og offentlig ettersyn den 17.9.2024. Høringsfristen ble satt til 1.11.2024. Statsforvalteren i Troms og Finnmark fikk utsatt høringsfrist til 11.11.2024. Denne utsettelsen ble kun gitt muntlig.

Det har kommet inn 10 innspill innenfor høringsfristen. Disse er gjengitt under med kommunens kommentarer til de enkelte innspill.

1.1. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) (19.9.2024)

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) viser til plansaken som dere har sendt på høring. DSB har dessverre ikke kapasitet til å gå inn i alle mottatte plansaker og sender derfor automatisk ut dette generelle svaret på slike saker.

Det er Statsforvalteren som skal følge opp at hensynet til samfunnssikkerhet er ivaretatt i plansaker. Statsforvalteren har også et ansvar for samordning av statlige innsigelser til kommunale planer.

DSB har innsigelseskompetanse etter plan- og bygningsloven i plansaker som berører følgende områder:

- Virksomheter som håndterer farlige stoffer herunder storulykkevirksomheter
- Transport av farlig gods
- Brannsikkerhet herunder tunneller og underjordiske anlegg
- Tilfluktsrom (sivilforsvarsdistriktene)

Siden Statsforvalteren har et overordnet ansvar for å følge opp samfunnssikkerhet i planer, vil også disse områdene kunne inngå som en del av Statsforvalterens oppfølging. DSB

samarbeider med Statsforvalteren og vil gi faglig innspill til Statsforvalteren dersom det er nødvendig.

Hvis det likevel er behov for direkte involvering av DSB i plansaken, bes det om at høringen sendes inn til DSB på nytt med tydelig angivelse av hvilket forhold det bes om DSBs uttalelse til.

Kommunens kommentar

Direktoratets automatiske svar tas til orientering.

1.2. Kommunedelsutvalg for Badderen og Sørstraumen (21.10.2024)

Vi diskuterte litt om det på side 23 i planen.

Turruter

Forurensing av drikkevannskilden Sørstraumen – Nordstraumen. Når det gjelder Sørstraumdalen, så ser vi at det er mye folk som er brukere av dalen som turløype. Både fastboende og tilreisende er brukere av turløypa til Ut i Nord. Denne turløypa går langs drikkevannskilden til Sørstraumen og Nordstraumen, noe vi ser på som uheldig. Har kommunen noen gang forespurt grunneierne om lov å legge ei turløype over deres eiendom, eller har de bare tatt seg til rette her? Dette syntes vi i kommunedelsutvalget er uheldig. Her er ikke oppslag / skilting angående at hunder skal være i bånd og at det mangler søppelstativ, nå brukes naturen til sånt og resten havner i elva.

Når det gjelder andre turløyper (lysløypa i Burfjord) syntes brukere at det mangle god skilting og informasjon om hvor veien går. Det burde merkes bedre med «Hund i bånd» og flere søppelstativ.

Kommunens kommentar

Når det gjelder etablering av nye turruter så skal i utgangspunktet Nord Troms friluftråd ha en rutine på å kontakte grunneiere før etablering og merking av nye turruter. De skal også sørge for nødvendig skilting.

Nedslagsfeltet for drikkevannskilden i Sørstraumdalen er stort. Ferdsel vurderes til å ha liten betydning med tanke på forurensning, men alle oppfordres til å ta hensyn og bidra til at det ikke forekommer forsøpling og annen forurensning.

1.3. Kommunedelsutvalget i Kjækan og Kvænangsbotn (30.10.2024)

Kommunedelsutvalget i Kjækan og Kvænangsbotn har noen tanker omkring planen.

Pkt 5.1 Bolig:

Kommunen som en aktiv aktør innen boligpolitikk og boligutvikling

Konkrete tiltak: Utrede eiendomsskatt som virkemiddel for økt omsetting av eiendommer

- Hvordan kan eiendomsskatt gi bedre forutsetninger for omsetting av eiendommer?
Ta gjerne med en forklaring på hvordan og hvorfor.

Flere skal kunne eie bolig

Konkrete tiltak:

- Kommunen bør utrede/kartlegge muligheter for kjøp av boliger som står tomme.
 - For videre salg eller utleie

Pkt 5.2 Næring:

Satse på lokal matproduksjon

Slik gjør vi det:

- Stimulere til drift av jordbruk og fiske i små skala
 - Som tilleggsnæring
- Kjøpe opp melke- og fiskekvoter fra bruk som legger ned
 - Legges ut som tilbud til ungdom og andre som vil og kan drive.

Kommunens kommentar

5.1. bolig: Det er snakk om å se på om eiendomsskatt kan være et virkemiddel for økt omsetting av eiendommer. Tanken bak er at det vil være uattraktivt å eie lite benyttede eiendommer dersom man må betale eiendomsskatt, og at det da vil føre til en økt omsetning av de eiendommene som i dag står ubenyttet. En utredning vil kunne gi oss noen svar på om dette vil være reelt og eventuelt være et godt virkemiddel for ønsket utvikling av kommunen.

Når det gjelder kommunalt kjøp/salg av tomme boliger, så har kommunen tatt med et eget mål om at «Oppmuntre/stimulere til salg av småbruk og ubrukte husvære til helårsboliger.». Dette mener vi er en bedre tilnærming til problemstillingen.

5.2 næring:

Kommunen har en målsetning i plan om at «Kombinasjonsnæringer skal gis et nytt liv.» og at kommunen kan oppmuntre og tilrettelegge for dette».

Som kommune har vi ikke anledning til å kjøpe melke- og fiskekvoter.

1.4. Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (30.10.2024)

DMF viser til vår uttalelse til oppstart av planarbeidet datert 25. januar 2024.

Det kommer fram av høringsutkastet at kommunen anser mineralutvinning som en mulig ny næringsvei med tilhørende utfordringer, og ønsker å være i forkant av utviklingen for å sikre at eventuell framtidig gruvedrift kommer Kvængssamfunnet til gode. Høringsutkastet redegjør for noen konkrete tiltak for å følge opp intensjonene i samfunnsdelen og ivareta mineralressurser i arealplanleggingen. Det kommer ikke fram hvilke kriterier eller prioriteringer som skal ligge til grunn for hvordan kommunen skal vurdere mineralprosjekter i arealplanleggingen.

DMF har ingen ytterligere merknader til høringen.

Kommunens kommentar

Kvæningen kommune tar DMFs kommentar til orientering.

Kommunen skal gi mineralprosjekter i arealplanleggingen en helhetlig vurdering basert på blant annet nasjonale føringer til kommunal planlegging, bærekraftsvurderinger med mer.

1.5. Kvæningen Arbeiderparti (31.10.2024)

Kvæningen Arbeiderparti har merknader til noen av punktene i kommunedelplanen.

Arena Kvæningen

Arena Kvæningen skal etableres for å styrkesamfunnet i Kvæningen sitt økonomiske og sosiale bærekraft. Hovedaktivitetene i senteret skal være utdanning, veiledning, integrering, næringsutvikling og sosialt fellesskap.

Dette krever aktiv samhandling med aktører som driver med kultur, idrett, natur, bibliotek, frivillighetssentralen og andre naturlige samarbeidspartnere.

Bolig

Kommunen kan høste gevinster av leie til eie. Økt turnover i den kommunale boligmassen kan gi kortere ventelister. Kommunen kan skaffe nye boliger tilpasset behovene til andre husstander.

Erfaringer viser også at leie til eie vil redusere vedlikeholdsbehovet, siden leietakerne, som skal kjøpe boligene seinere, har egeninteresse i å ta godt vare på dem. De kommunale boligene vil dessuten skiftes ut raskere, noe som også kan gi besparelser på vedlikeholdsbudsjettet.

Flere skal kunne eie sin egen bolig. Flere kan få hjelp til å gå fra leie til eie ved hjelp av startlån. Særlig vanskeligstilte barnefamilier skal få bistand til å kjøpe egen bolig hvis de ikke greier det på egen hånd.

Sosialboliger bør ikke etableres i nær tilknytning til skoler, barnehager og etablerte lekeplasser.

Kommunestyret har tidligere vedtatt en gjenkjøpsordning for nye etablerere av hus. Denne må inn i kommunedelplanen. Det må også informeres bedre om dette gjennom aktuelle medier og spesielt på kommunens hjemmeside.

For å administrere dette kan det være lurt å etablere et boligkontor.

Arealstrategier

Her må det komme en plan for tilrettelegging for turister og andre som ferdes i og gjennom Kvæningen kommune. Herunder parkering av bobiler og campingvogner. Dette krever vurdering av alternative plasser i kommunen, med muligheter for tømming av gråvann, toalettsetter samt håndtering av søppel og påfylling av vann.

Det bør også sees på mulighetene for å ta seg betalt for denne typen tjenester.

Kommunens kommentar

Arena Kvæningen: Innholdet i Kvæningen Aps kommentar er en naturlig del av det pågående prosjektet. Kommentaren er også ivaretatt i planens kapittel 5.3 slik vi vurderer det.

Bolig: Punktene Kvæningen AP har vil være en naturlig del av arbeidet med Boligpolitisk plan og Boligsosial handlingsplan som i nylig vedtatt planstrategi for 2024-2027 er satt opp med oppstart for planarbeidet i henholdsvis 2025 og 2026.

Det tas inn et punkt om å informere bedre om tilbakekjøpsordningen på kommunens hjemmesider.

Arealstrategier: Det jobbes med problemstillingen på flere hold. Blant annet i prosjekt om utfartsparkeringer, detaljregulering sentrumsplan Burfjord. Det vil også være naturlig å se på denne problemstillingen ved revisjon av kommuneplanens arealdel.

1.6. Sametinget (31.10.2024)

Sametinget viser også til vårt innspill til oppstart datert 30.1.2024.

I kommunedelplanen drøftes det situasjonsbilde for næringer, utviklingsmuligheter og teknisk drift i Kvæningen kommune. Mål og strategier i kommunedelplanen er hentet fra kommuneplanens samfunnsdel og supplert med konkrete tiltak for temaområder Bolig, Næring, Arena Kvæningen, Samarbeid og tillitsbygging samt Andre plantema. I tillegg er det utarbeidet tiltak til arealstrategier.

Sametinget mener det er positivt at kommunen er bevisst på behovene til tradisjonelle samiske næringer som reindrift, landbruk og fjordfiske. Kommunen har flere gode tiltak som kan styrke rekruttering og verdiskapning i fiskeri og landbruk i kommunen. Det er også positivt at kommunen ser reindriften i kommunen som en ressurs og at kommunen har etablerte rutiner med halvårlige møter med reindriftnæringen i kommunen.

Kommunen er kjent med pågående letevirksomhet for mineraler i kommunen, men også bevisst på mulig konfliktpotensialet dersom mineralleting resulterer i oppstart av gruvevirksomhet. Kommunen viser til at kommunen kan legge til rette for aktuelle arealer gjennom arealplanleggingen, men før endelige vedtak kan fattes må det gjennomføres konsekvensutredninger. Kommunen påpeker også at en overordnet bærekraftsvurdering som inkluderer ringvirkninger for Kvæningen-samfunnet skal være en del av en slik konsekvensutredning. Kommunen viser videre at eventuelle arealkonflikter avklares gjennom arealplanen.

Sametinget minner om at mineralutvinning er arealkrevende og vil ofte gå på bekostning av naturgrunnlaget for samisk kultur og næringer. Sametinget mener at gode, åpne prosesser med mulighet for konsultasjoner med direkte berørte samiske rettighetshavere skal ligge til grunn for beslutninger om bruken av arealer.

Kommunens kommentar

Kvæningen kommune tar Sametingets kommentar til orientering.

1.7. Mattilsynet (31.10.2024)

Med så breitt ansvarsområde, burde det vera gode muligheter for ei heilhetleg planlegging for drikkevatt, avløp og overvann. Mange gode, konkrete innspel er med i avsnittet 5.5

Andre plantema. De skriv:

«Vi vil: sikre rent og sunt vann til alle institusjoner, boliger og fritidsboliger. Vassdrag og fjordene skal holdes så rene og uberørte som mulig. Bevare samisk, sjøsamisk og kvensk identitet, språk, tradisjon og næring.

Slik gjør vi det:

- *Vekst i reiseliv og friluftsliv må vurderes mot mulig forurensning av vannforekomstene i kommunen.*
- *Beskytte landbrukets og beitedyrenes vannkilder mot inngrep og forurensning gjennom informasjon og bevisstgjøring.*
- *Beskytte spesielt de seks vernede vassdragene våre, samt vannforekomstene innenfor verneområdene.*
- *Infrastrukturen for vann og avløp vedlikeholdes og videreutvikles.*
- *Hovedplanen for vann og avløp skal revideres.*
- *Delta aktivt i samarbeidet om Nordreisa og Kvænangen vannområde.*

Konkrete tiltak:

- *Informere om viktigheten av vannkilder, og hva hver enkelt kan gjøre for å ta vare på slike. F.eks. infoskilt ved utfartsparkeringer, og informere reiselivsaktører direkte ved å sende ut informasjonsskriv til aktørene i kommunen der det er behov. Gjøre vurdering av formål som foreslås til kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner, og ta inn bestemmelser som beskytter vannforekomstene. Sikre et bedre kunnskapsgrunnlag om vannforekomstene våre. Særlig med tanke på fjordsystemene.*

- *Sette av disse områdene med egen hensynssone med tilhørende bestemmelser i kommuneplanens arealdel. Hensynssonene utformes i samarbeid med vannområdeforvalter.*
- *Sett opp FDV-plan i revidert hovedplan for vann og avløp.*
- *Benytte vannområdeforvalter som en sparringspartner i saksbehandling som angår vann og vannmiljø, spesielt i arealsaker. Delta aktivt i arbeidet ved utarbeidelse og revisjon av vannforvaltningsplan.»*

Her er det mykje viktig og bra.

Arealstrategi

Arealstrategi som verktøy for heilhetleg og god planleggjing er også eit tema i planen, det er bra. Det er mange planar for næring, mineralutvinning, energiplanar, turisme, landbruk mm som kan koma i konflikt med kvarandre og med hensyn til drikkevannet. I planen er det eit mål om å «*Avklare eventuelle arealkonflikter gjennom arealplanleggingen. Kommunen må være en tydelig planmyndighet for å sikre forutsigbarhet i arealbruken.*»

Klimatilpassing

Klimatilpassing skal være et tema i all planlegging og byggesaksbehandling.

Denne planen kan Mattilsynet bare heia på.

Kommunens kommentar

Kvæningen kommune tar Mattilsynets innspill til orientering.

1.8. Statens vegvesen (1.11.2024)

Statens vegvesen har ansvar for at føringer i Nasjonal transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen.

Vi skal bidra til å følge opp FNs-bærekraftsmål rettet mot transportsektoren gjennom oppfølgingen av NTP-målene, hvor hovedmålet er et effektivt, miljøvennlig og trygt transportsystem i 2050. Under er det fem likestilte delmål;

- Enklere reisehverdag og økt konkurransevne for næringslivet
- Bidra til oppfyllelse av Norges klima- og miljømål
- Nullvisjon for drepte og hardt skadde i trafikken
- Effektiv bruk av ny teknologi
- Mer for pengene

Vi uttaler oss som forvalter av Europaveg 6 på vegne av staten, og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport. Vårt sektoransvar for vegnettet betyr at vi har et overordnet ansvar for at trafikksikkerhet, framkommelighet, universell utforming, klima og miljøhensyn, samt at helhetlig bypolitikk ivaretas i alle planforslag som berører samferdsel. Gjennom vårt sektoransvar skal vi bidra til samarbeid mellom aktuelle myndigheter, næringsliv og innbyggerne med mål om en bærekraftig utvikling.

Våre merknader til planforslaget

Slik det framkommer i følgebrevet til høringen av kommunedelplanen er planen tredelt: Den gjør rede for statusen til etatens ansvarsområder og forteller om utfordringer, og den presenterer konkrete tiltak. Den er tydelig og gjør det enkelt å orientere seg, både for offentlige så vel som private aktører.

I punkt 1.6 Føringer og rammeverk for planarbeidet kunne likevel med fordel dokumentene Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (SBAT) og Nasjonal transportplan (NTP) vært tatt med som føringer for planens arbeid og innhold.

Planen og de nevnte dokumentene er allerede tett sammenkoblet, men å formelt innlemme dokumentene som føringer vil forankre og styrke det allerede gode arbeidet.

Trafikksikkerhet og folkehelse:

Statens vegvesen anerkjenner og applauderer at trafikksikkerhet for myke trafikanter, spesielt barn og unge, trekkes fram, og at Kvæningen kommune skal prioritere denne gruppen trafikanter. En revisjon av trafikksikkerhetsplanen gir et sterkt fundament for å gjennomføre de tiltak som beskrives i planen, og til å stille krav til både kommunale og private reguleringsplaner.

Arealbruk og transportbehov:

Det er positivt at boligbygging fortrinnsvis skal skje nært eksisterende infrastruktur, og at det arbeides med ny sentrumsplan for Burfjord. For å redusere behovet for transport med motoriserte kjøretøy er det viktig at det finnes muligheter for alternativ transport. At flere bor nært infrastruktur tilrettelagt for myke trafikanter vil gagne barn, eldre, og andre grupper som av ulike behov kan ha varierende grad av mobilitet. Det skisseres et sentralt utfordringsbilde i punkt 3.0 Utfordringsbildet, og for å kunne utnytte de ressursene man har til rådighet er det essensielt å velge løsninger som gir positive ringvirkninger.

Når dette er sagt skrives det i 5.6 Arealstrategier at «*Kommunen skal ha søkelys på (...) spredt boligutbygging og attraktive tomter der det er mulig.*», og hvilke områder det anses som mulig bør spesifiseres. Man sikrer med dette forutsigbarhet, og det reduserer behovet for dispensasjonssøknader i aktuelle områder. En spredt boligutbyggelse vil sannsynligvis øke antall avkjørsler på veier hvor hastigheten kan være høy, og det vil medføre situasjoner som kan være trafikkfarlige, og det vil øke behovet for privat motorisert ferdsel.

Angående næring og etablering av nye næringsområder vektlegger Statens vegvesen at løsninger skal velges basert på en helhetlig transportmessig vurdering. Valg av næringsområder bør reflektere de målsetningene Kvæningen kommune har satt seg.

Konklusjon

Alt i alt er Kvæningen kommunes Kommunedelplan for NUT noe Statens vegvesen ser positivt på. Det er gjort mye godt arbeid, og planen lister tydelige prioriteringer som konkretiserer overordne målsetninger. Vi ber allikevel om at våre merknader tas til følge, og ønsker lykke til med det videre arbeidet med kommunens planer.

Kommunens kommentar

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (SBAT) og Nasjonal transportplan (NTP) tas med i punkt 1.6.

Når det gjelder areal strategier så vil vi nærmere på lokalisering av spredt bebyggelse i revisjon av kommuneplanens arealdel. Den er i nylig vedtatt planstrategi vedtatt revidert med oppstart av revisjon i 2026.

1.9. Troms fylkeskommune (3.11.2024)

Troms fylkeskommune viser til deres oversendelse, datert 17.09.2024, av utkast til kommunedelplan for næring, utvikling og teknisk 2024-2036. Høringsfrist er satt til 1. november 2024.

Avdeling for areal- og samfunnsplanlegging har samordnet uttalelsen fra Troms fylkeskommune på vegne av våre fagområder.

Generelt

Da planprogrammet var på høring ga fylkeskommunen tilbakemelding om at det var listet opp mange temaområder for kommunedelplan for næring utvikling og teknisk, og fylkeskommunens anbefalinger den gang var at kommunen gjorde noen prioriteringer av tema. Fylkeskommunen kommer med samme anbefaling til planutkastet. Utkast til kommunedelplanen omfatter veldig mye, og det er ikke gjort prioriteringer. Dette gjelder også i tiltaksdelen. Uten prioriteringer vil det bli utfordrende å komme i mål med gjennomføringen av tiltakene i planen.

«Teknisk» vurderes ikke som et godt ord i tittel i en kommunedelplan. Ordet gjenspeiler mer intern organisering, enn hva det skal løse utad. All den tid det handler om fiber, vei, vann, renovasjon, infrastruktur og klima og miljø synes «infrastruktur» å være et bedre ord. Kanskje burde kommunedelplanen hete næring, utvikling og infrastruktur som er mer dekkende og gir et mer helhetlig bilde.

Fylkeskommunen synes det er positivt at det har vært involvering og medvirkning i forkant og underveis i prosessen i form av verksted og politiske prosesser.

Formål

Formålet med kommunedelplanen for næring, utvikling og teknisk er å etablere en klar og fremtidsrettet veiledning for bærekraftig vekst og utvikling i Kvæningen kommune. Planen har som mål å styrke det lokale næringslivet, fremme innovasjon og entreprenørskap, og sikre en effektiv, sikker og bærekraftig utvikling av kommunens tekniske infrastruktur.

Underveis i planen kan det virke som at kommunen blander utvikling av etaten internt i kommuneorganisasjonen og utviklingen av kommunesamfunnet, og man kan få inntrykk av at det er en intern plan for kommuneorganisasjonen?

Føringer og rammeverk

Fylkeskommunen anbefaler å skille mellom nasjonale føringer og lokale føringer som gjeldende planer i kommunen og vedtak besluttet i kommunestyret. Lover bør også omtales for seg selv, disse legger andre føringer enn forventninger og kommunalt rammeverk.

Videre ramser kommunen opp etatens ansvarsområder under føringer og rammeverk.

Utfordringsbildet

Da planprogrammet var på høring etterspurte fylkeskommunen en utdyping av utfordringsbildet. Dette kommer bedre frem i utkast til kommunedelplanen, selv om det skulle vært presentert i planprogrammet.

Innspill til satsningsområdene

Folkehelse

Kvænanngen kommune har en utdatert folkehelseoversikt (2018), men viktige kilder til folkehelseinformasjon som Ungdata er inkludert som kunnskapsgrunnlag til planen. I nyeste Ungdata kommer det frem at ungdommene er passe fornøyde med antall arenaer for å treffe andre, men er langt mindre fornøyd med kollektiv- og kulturtilbudet. Det er positivt at planen ønsker å skape flere møteplasser og satser på Arena Kvænanngen, men kollektivtilbud og aktiviteter bør ses i sammenheng. Ibestad kommune har hatt god erfaring med barne- og ungdomstaxi. Slike konsept kan anvendes også for andre aldersgrupper.

Den nye Bo-trygt-hjemme-reformen omfatter fire satsingsområder, en av dem er Tilpassede botilbud. At planen nevner seniorvennlige boliger og gode leiemuligheter viser at kommunen har fokus på at det blir flere eldre i kommunen og at disse i større grad skal ha mulighet å bo selvstendig lengre. En annen satsing i reformen er *Levende lokalsamfunn som ivaretar aktivitet og fellesskap*. Satsing på universell utforming som beskrevet i planen er et viktig steg for å skape et aldersvennlig samfunn. Det anbefales å involvere eldreråd og rådet for mennesker med funksjonsnedsettelse i å sikre *universell utforming i alt vi gjør*.

Fylkeskommunen synes også det er positivt, sett fra et folkehelseperspektiv, at gang- og sykkelstier ønskes utbygd og at trafikksikkerhet er et prioritert tema.

Kvænanngen er med i bygdevekstavtalen. Avtalen nevnes to ganger kort i dokumentet. Målene med bygdevekstavtalen er tilknyttet utvikling i regionen. Det anbefales å utnytte potensiale av en slik avtale og forankre den i planen for å styrke fokus på utvikling. Planen beskriver ikke konkrete tiltak innenfor utvikling og næring som er tilknyttet bygdevekstavtalen. Det er overraskende med tanke på at bygdevekstavtalene går generelt sett ut på bosetting og tilgang på kompetent arbeidskraft, noe som er sentrale tema i planen.

Næring

Fylkeskommunen synes det er positivt at man forsøker å bygge videre på omstillingsarbeidet som har pågått i over 6 år. I omstillingsarbeidet var innsatsområdene:

- Opplevelsesnæring; reiseliv, småskala matproduksjon og kulturarbeid.
- Tilretteleggende entreprenørskapskultur.
- Utvikling og samarbeid i eksisterende næringsliv.
- Infrastruktur for næringslivet

De samme innsatsområdene er gjenkjennbart i utkast til kommunedelplan.

Forslag til forbedringspunkter:

Samarbeid og samhandling med andre kommuner og regionale aktører og beslutningsmyndigheter for å gi næringslivet i Kvæningen et større løft, kunne vært belyst mer i kommunedelplanen. Dette vil være i tråd med FNs bærekraftsmål nummer 17 om samarbeid. For eksempel kunne det inngått en aktøranalyse som viste at for eks. Innovasjon Norge, nabokommuner, Halti næringshage, destinasjonsselskap, Arena Nord-Troms, Statsforvalteren, Troms fylkeskommune med flere, kan være sentrale samarbeidsaktører som bidrar med kompetanse og arenaer som Kvæningen kommune og næringslivet må ta del i, for å skape vekst og utvikling i Kvæningen.

Den felles regionale næringsplanen sammen med øvrige kommuner i Nord-Troms burde i enda større grad vært hensyntatt, og strukturen i denne kunne i større grad vært gjenspeilet i kommunedelplan (RBN Arena Nord-Troms (usrfiles.com)). Der er det fokus på grønn omstilling, bærekraftige samfunn, sirkulærøkonomi, bransjespesifikke kurs, miljøsertifiseringer, næringssamarbeid på tvers av sektorer osv. Mye av dette kan gjenbrukes og vises til, siden Kvæningen inngår i den regionale planen og utformingen av denne.

Grønn omstilling av næringslivet og hvordan det skal legges til rette for, kunne vært vektlagt i enda større grad. Herunder hvilke tiltak som finnes, hvilke miljøsertifiseringer for reiselivet

har man i dag, hvordan kan man samarbeide med Innovasjon Norge og Haldi næringshage med tanke på næringslivet og det grønne skiftet.

Skal man øke verdiskapingen i Kvæningen, som igjen gir skatteinntekter som kan brukes til tjenesteproduksjon og næringsutvikling, så er det vanskelig all den tid det er befolkningsnedgang som tilfellet er i Kvæningen. Da må dette løses gjennom enten å øke arbeidsstyrken som kan skje gjennom å få flere i jobb, flere grundere, eller tiltrekke seg arbeidskraft eller selskaper utenfor Kvæningen. Eventuelt kan teknologi og AI øke, kompensere eller bidra til økt verdiskaping, men det forutsetter et innovativt næringsliv.

Det er på det rene at innovasjonsgraden ofte er lavere i distriktskommuner sitt næringsliv, men den innenfor enkeltsektorer som for eks. havbruksnæringen er høy. Spesielt dette med økt verdiskaping gjennom økt arbeidsstyrke i Kvæningen kunne vært enda bedre belyst i kommunedelplanen. Samtidig har man gjennom planen og fokus på entreprenørskap og grundere signalisert en måte å øke denne arbeidsstyrken og verdiskapingen på, og det er positivt. Kvæningen har også næringsarealer. Kanskje større fokus på profilering og kommunikasjon utover kommunegrensene på hva man kan tilby næringsaktører og tilflyttere i form av arealer og jobber, burde være et mål og tiltak i kommunedelplan.

Et tiltak på boligdelen kan være kartlegging av eventuelle tomme bygg i kommunen og søknader til Husbanken om finansiering av forprosjekt på hvordan areal kan utnyttes. Det finnes flere eksempler på dette i kommuner som da gjennom Husbank-finansiering bruker arkitekter som lager skisser på omgjøring av tomme bygg til leiligheter og næringsareal. Omgjøringen til leiligheter vil kunne løse litt av markedimperfeksjonen i boligmarkedet, da for eks. eldre kan flytte i leiligheter og frigjøre eneboliger til barnefamilier. En annen modell med samarbeid mellom Husbanken, private aktører og kommunen på bygging av leiligheter kan løse det samme.

Haldi næringshage kan bistå næringsliv og kommuner med kompetanseheving og rådgivning. De burde inngå på tiltakssiden i kommunedelplanen for å heve kompetansen i næringslivet og også bidra inn i det grønne skiftet. Det nevnes sirkulærøkonomi opp mot oppdrettsbransjen. Her finnes det mye potensiale og forstudier eller forprosjekter på dette

kunne være et godt tiltak i fortsettelsen. For eksempel hvordan potensiell underleverandører innenfor oppdrettsnæringen kan utvikles og inngå i ulike verdikjeder.

Klima

I kapittel 3 (Utfordringsbildet) står det blant annet følgende:

- *«Effektene av klimaendringene er utfordrende, og etaten må derfor tilegne seg økt kompetanse for å imøtekomme disse endringene»*
- *«Spredt bosetting er en utfordring med tanke på kommunale tjenester og sosialt fellesskap»*
- *«Kommunen skal ta særlige hensyn til naturfarer. Forhold knyttet til kvikkleire, nedbør, flom, stormflo, havnivåstigning, ekstremvind og ulike typer skred i sin planlegging. Lokalt vil økende temperaturer og hyppigere og mer intens nedbør sannsynligvis føre til nye utfordringer for boliger, næringsbygg, veier, avløpssystem og annen infrastruktur. Dette får betydning for kommunens byggprosjekter, arealbruk og arealplanlegging, og krever økt kompetanse på klimatilpasning. I tillegg vil klimaendringer stille større krav til kommunens beredskap. Det er i kommuner og lokalsamfunn det er størst behov for «beredskap mot overraskelser».*

Utkast til KDP for næring, utvikling og teknisk favner veldig mye. I kapittel 5 er det listet opp en rekke mål, strategier og tiltak, overskriftene fremhever kommunen som aktiv aktør innen boligpolitikk, næringsutvikling, lokal matproduksjon, turisme, utvinning av naturressurser (mineraler), tilrettelegging for eksisterende og fremtidige næringsetableringer og lokal utvikling. I Kapittel 5.5 (andre plantema) adresseres behovet for å arbeide med løsninger som stopper/ivaretar klimaendringer, tilrettelegger for gående /syklende, tilrettelegger for landstrøm, sikrer naturmangfold og holde naturen ren. Det sies også at beskyttelse av naturmangfold skal legges til grunn for alle planer og tiltak, og at man skal jobbe for arealnøytralitet. I kapittel 5.6 (arealstrategier) er det blant annet pekt på følgende: *«Områdene i og rundt kommunesenteret skal prioriteres for boligbygging»*, samtidig som det sies *«Kommunen skal ha søkelys både på sentrumsutvikling, sentrumsnær boligbygging,*

spredd boligbygging og attraktive tomter der det er mulig» og «Gjennom arealplanleggingen skal det legges til rette for boligutvikling i alle grendene».

Flere av strategiene som pekes på i 5.5 og 5.6 er delvis i motstrid med hverandre, og også i motstrid med utfordringsbildet pekt på innledningsvis. En ønsket utvikling «overalt» for alle sektorer vil medføre klimafotavtrykk og klimagassutslipp, dette må kommunen ha et bevisst forhold til.

Fylkeskommunen registrerer videre at kommunen vil ta en rolle i forhold til klimatilpasning: *«Fortsette klimatilpasning i retning av forventet temperaturøkning, mer ekstremvær, stigende havnivå og økt skredfare. All ny infrastruktur vurderes mot og tilpasses klimaendringene. Vi skal vektlegge helhetlig forvaltning i nedbørsfelt».* Under tiltak er det presisert at *«klimatilpasning skal være et tema i all planlegging og byggesaksbehandling».* Her adresseres infrastruktur, men kommunen må vurdere alle byggeformål i forhold til klimatilpasning. Optimal klimatilpasning kan kreve at man åpner bekker som ligger i rør, reetablerer dreneringsarealer, og unngår nedbygging av natur og areal. Forutsatt at en kommunedelplan som favner så mye skal være et reelt styringsverktøy, er det vesentlig at kommunen tydeliggjør hva som skal prioriteres. Det vil kreve både penger og sterk kommunal styring å si nei til «noe» for å beskytte naturmangfold, fremme arealnøytralitet og tilrettelegge for klimatilpasning.

Avslutning

Troms fylkeskommune ønsker Kvænanen kommune lykke til med ferdigstilling av plandokumentet.

Kommunens kommentar

Generelt: Kommunen har igjennom denne planen valgt å ha hovedfokus på bolig og næring. Planens foreslåtte tiltak prioriteres videre igjennom «Handlings- og økonomiplan», budsjett og etatens virksomhetsplan for det enkelte år.

Kommunedelplan for næring utvikling og teknisk beholder er en plan for etaten næring, utvikling og teknisk (NUT) i Kvæningen kommune. Planens navn følger derfor etatens navn, noe annet har vi vurdert til å være unaturlig og lite intuitivt for publikum.

Formål: Planen skal fortelle hvordan etaten har tenkt å jobbe med å løse målsetningene som er satt i kommuneplanens samfunnsdel. Det er derfor naturlig at den har et noe internt preg.

Føringer og rammeverk: Fylkeskommunens kommentar tas til orientering.

Utfordringsbildet: Fylkeskommunens kommentar tas til orientering.

Folkehelse: Folkehelse er ikke et eget satsningsområde i kommunedelplan næring, utvikling og teknisk. Kan det være en forveksling med kommunedelplan for helse og omsorg, som også er ute på høring? Flere av problemstillingene berører delvis andre områder innenfor NUT. Fylkeskommunens kommentarer tas til orientering.

Bygdevekstavtalen følges opp av kommunen.

Næring: Kommunen har lagt inn et punkt som henviser til regional bærekraftig næringsplan i kapittel 5.3.

Næring er et av hovedsatsningsområdene i planen. Fylkeskommunens øvrige kommentar tas til orientering.

Klima: Selv om vi ser at det kan være noe motstrid mellom disse utsagnene i planen, så er det også slik at et sterkt sentrum er avhengig av et sterkt omland. Både kommuneplanens samfunnsdel og nasjonale planretningslinjer legger føringer for at vi skal ta hele kommunen i bruk.

Planens foreslåtte tiltak prioriteres videre igjennom «Handlings- og økonomiplan», budsjett og etatens virksomhetsplan for det enkelte år. En del av tiltakene vil også prioriteres igjennom arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel, som i henhold til nylig vedtatte planstrategi skal ha oppstart i 2026.

1.10. Statsforvalteren i Troms og Finnmark (11.11.2024)

Statsforvalteren i Troms og Finnmark viser til Kvæningen kommunens brev datert 17. september 2024 i forbindelse med offentlig ettersyn av kommunedelplan for næring, utvikling og teknisk i kommunen. Heretter referert til som planutkastet. Vi mener det er positivt at kommunen utarbeider kommunedelplan for næring, utvikling og teknisk som en konkretisering av kommuneplanens samfunnsdel. Vårt innspill er basert på nasjonale føringer og forventninger til kommunens planlegging. Justis- og kommunalavdelingen har koordinert Statsforvalterens innspill.

Sektorvise innspill:

Justis og kommunal

Det er positivt at kommunen skriver at oppfølgingen av kommunedelplanen skjer gjennom arbeidet med økonomi- og handlingsplanen, prioriteringer som krever finansiering skal presenteres i økonomiplanen (s. 6 under punkt 1.4 Medvirkning). Det viser at den jobber aktivt med å ha kobling mellom samfunnsplanlegging og økonomiplanlegging, som er viktig for å lykkes med iverksettelse av planene.

Det er positivt at tiltakene (fra s. 24 til s. 39) i planutkastet er utledet fra strategier og mål i kommuneplanens samfunnsdel. Kommunen kunne med fordel ha merket tiltakene som har økonomisk konsekvens i tiltakslista i planen, slik at man lettere kan se hvilke tiltak som krever oppfølging gjennom økonomiplanarbeidet. Samfunnsplanen er svært detaljert, og gir mange strategier og mål. Dette resulterer i mange konkrete tiltak i planutkastet. Det er bra, men mange tiltak kan bli vanskelig å iverksette uten at tiltakene er prioritert i planen.

Det er også positivt at kommunen skriver om omstillingsprosjektet og resultatene av dette. Samfunnsplanen angir nokså detaljert at kommunen skal videreføre gründeratsningen og næringslivsutviklingen Ved Kvæningen Næringsfabrikk etter omstillingsprogrammets avslutning. Det fremstår i næringsplanen som at dette ikke er planlagt for økonomisk, og at kommunen må avsette midler i budsjettet til formålet dersom dette skal gjennomføres.

Landbruk

Landbruk har en sentral plass i planutkastet, både i kapittel 2 Status, kapittel 3 Utfordringsbildet, og med gode mål, strategier og tiltak i kapittel 5 Strategi, mål og tiltak.

I kapittel 2.13 Arealplanlegging kan gjerne behovet for vern av dyrka og dyrka jord komme tydeligere frem, med henvisning til Nasjonal jordvernstrategi og jordvernbrevet som Regjeringen sendte til kommunene i januar 2024. Dette bør følges opp med strategier, mål og tiltak i kapittel 5.

Et av de foreslåtte tiltakene i kapittel 5 er å lage en landbruksplan. En slik plan vil etter Statsforvalterens syn gi gode muligheter for å skape en god utvikling for landbruket i kommunen, og vil bl.a. kunne følge opp sentrale tema som er bragt frem i denne kommunedelplanen.

I kapittel 2.6 Lokal matproduksjon omtales at fiske, landbruk og reindrift har lange tradisjoner i kommunen. Videre står det skrevet at Betydningen av det lokale, tradisjonelle landbruket og de tradisjonelle fiskeriene har dessverre avtatt. Statsforvalteren kan være enig i at omfanget av disse næringene har avtatt. Med tanke på betydningen disse næringene har for matvareberedskapen i kommunen, og videre for totalberedskapen, bør vurderingen allikevel være at betydningen av landbruk og fiskeri i kommunen har økt. Dette er en viktig begrunnelse for å opprettholde og øke produksjonen både i landbruket og andre primærnæringer. I tillegg har landbruket viktige ressurser å bidra med i beredskapen, blant annet maskiner, redskaper, jord, skog, bygninger, drivstofflager, kompetanse og menneskelige ressurser.

Vi anmoder kommunen om å sikre at beredskapsperspektivet kommer tydelig frem i omtale av matproduksjon, landbruk, fiskeri og reindrift i kapittel 2.6, 2.7, 2.8 og 2.9, og ellers i kapittel 2.14 Sikkerhet og beredskap.

Reindrift:

Statsforvalteren viser til pkt. 5.6 Arealstrategier hvor kommunen skriver: [Vi vil] Skape best mulige løsninger for reindriften og andre interessenter – reindriftskart som grunnlag for vesentlige vedtak om arealbruk. Vi ønsker å oppklare formålet med reindriften arealbrukskart.

Arealbrukskartet viser illustrasjoner av beitebruk, oppsamlingsområder, beitehager, flytt- og trekkleier, samt gjerder og anlegg. I tillegg vises de administrative grensene til hvert distrikt. Kartet er en illustrasjon på hvordan reindriften i hovedsak og normalt bruker områdene. Kartet regnes som et informasjonskart, og er dermed ikke juridisk bindende.

Arealbrukskartene må ses i sammenheng med hvert distrikts egen distriktsplan, som kommunen kan finne på vår hjemmeside: Distriktsplaner for Troms og Finnmark, samt opplysninger fra det enkelte distrikt.

Det er ikke lagt opp til at offentlige myndigheter skal ha en rolle ved inntegninger i kartet, da dette som nevnt er illustrasjonskart. Reindriften står selv ansvarlig for de inntegningene som gjøres. Vi viser for øvrig til informasjonsbrevet som ble sendt alle kommunene i Troms og Finnmark, 01.11.2023.

Helse og sosial

Det er positivt at planen omtaler Bo trygt hjemme-reformen, og påpeker at det vil bli økt behov for tilpassede boliger for eldre innbyggere. Det bør gå klart fram av planens mål og strategier hvordan dette behovet følges opp. I forbindelse med Bo trygt hjemme-reformen har Husbanken lansert et nasjonalt eldreboligprogram som skal bidra til at alle har tilgang til en egnet bolig i et aldersvennlig bomiljø.

I Bo trygt hjemme-reformen er det behov for et bredt tverrsektorielt samarbeid i kommunen for å legge til rette for et aldersvennlig samfunn. Kommunens enhet for næring, utvikling og teknisk har sentrale oppgaver i dette, bl.a. når det gjelder arealplanlegging, strøing, brøyting, belysning, universell utforming og tilgang til kommunale bygg. Dette bør også nedfelles i

planen. Eksempler på sektorens rolle i Bo trygt hjemme-reformen finnes på nettsiden til Senteret for et aldersvennlig Norge. Vi viser også til Håndbok i aldersvennlige lokalsamfunn, som KS har gitt ut.

Boligstrategisk plan og boligpolitisk plan er omtalt i mål og strategier. Vi ber kommunen sørge for at det boligsosiale arbeidet inngår i en plan for kommunens arbeid på boligområdet. Ny boligsosial lov gjelder fra 01.07.23. Formålet med loven er å forebygge boligsosiale utfordringer, og å bidra til at vanskeligstilte på boligmarkedet skal få bistand til å skaffe seg og beholde en egnet bolig.

I kap. 1.6 (Føringer og rammeverk) kan folkehelseloven gjerne tas med. Bo trygt hjemme-reformen retter seg i stor grad mot eldre som bor hjemme. Dette bør inngå som del av kommunens folkehelsearbeid. Plan- og bygningslovens formålsparagraf (§ 1-3) inneholder en rekke punkter som peker direkte mot det lokale folkehelsearbeidet. Flere av disse punktene berører næring, utvikling og teknisk.

Kommunens kommentar

Justis og kommunal: De fleste tiltakene har økonomisk konsekvens. Prioritering skjer igjennom kommunens handlings og - økonomiplan, planstrategi og i fagplaner.

Landbruk: Tanken er å innarbeide en lokal jordvernstrategi i kommende Landbruksplan. Det er i nylig vedtatt planstrategi vedtatt oppstart av arbeidet med landbruksplan i 2025. Det tas inn litt om beredskapsperspektivet i plandokumentet.

Reindrift: Statsforvalterens kommentarer tas til orientering.

Helse og sosial: Det er tatt inn mål om behovet for et bredt tverrsektorielt samarbeid i forbindelse med bo trygt hjemme reformen. Arbeidet med boligpolitisk plan og boligsosial handlingsplan er i nylig vedtatt planstrategi for 2024-2027 satt opp med oppstart for planarbeidet i henholdsvis 2025 og 2026. i Delkapittel om føringer og rammeverk er folkehelseloven tatt med.